

Chronicon breve (lib. 78) (redactio recentior)

ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ΄. ΕΙΣ ΚΟΣΜΟΠΟΙΙΑΝ ΣΥΜΕΩΝ ΛΟΓΟΘΕΤΟΥ ΕΚ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΩΝ.

Α΄. Περί τοῦ φωτός.

[Α΄. Περί τοῦ φωτός.] Θεὸς ἄχρονος τόνδε τὸν κόσμον μὴ πρότερον ὑφειστώτα ἐν χρόνῳ παράγων ἐποίησεν ἐν ἀρχῇ οὐρανὸν καὶ γῆν· συνυπέστη δὲ τῇ γῆ τό τε ὕδωρ καὶ πῦρ· καὶ τούτου τεκμήριον ἐναργές τὸ ἐκ λίθου μὲν καὶ σιδήρου, ὄντων ἐκ γῆς, πῦρ ἄφθονον ἐξάλλεσθαι (ἐκ πηγῶν δὲ καὶ φρεάτων ὕδωρ πλούσιον ἀναδίδοσθαι)· ταύτης γὰρ ἐκ μὴ ὄντων ὑποστάσης, δηλονότι καὶ τὰ ἐν αὐτῇ. Πάντα οὖν γέγονε κατὰ τὴν τοῦ Θεοῦ βουλήν. Ἐπειδὴ δὲ δίκην σκηνῆς ὁ οὐρανὸς περιταθείς τὸν ἐναπολειφθέντα τόπον ἐσκότισεν, εἶπεν ὁ Θεός· Γενηθήτω φῶς· καὶ εὐθὺς τῷ λόγῳ ἡ φύσις τοῦ φωτός ἡ πάγκαλος αὕτη παρήχθη· καὶ τὸ σκότος ἐξ ἀντιφράξεως τοῦ οὐρανίου σώματος ἐπισυμβὰν διεσκέδασε καὶ τὸν ἀλαμπῆ ἐκ τῆς τοιαύτης αἰτίας ἀέρα λαμπρώτατον ἄφνω ἀνέδειξεν. Ὅτι δὲ πᾶν ὃ τι ἦν πρὸ τῆς τοῦ κόσμου τοῦδε συστάσεως, ἐν φωτὶ ἦν, δῆλον· οὔτε γὰρ αἱ τῶν ἀγγέλων χορεῖαι, οὔτε πᾶσαι αἱ ἐπουράνιαι στρατιαὶ ἐν σκότῳ διῆγον, ἀλλ' ἐν φωτὶ καὶ πάσῃ εὐφροσύνῃ πνευματικῇ τὴν πρέπουσαν ἑαυτοῖς λειτουργίαν ἐκπληροῦσιν, ἐφ' οὗ καὶ οὗτοι ἐκ μὴ ὄντων εἰς τὸ εἶναι παρήχθησαν. Τούτου τοίνυν τοῦ φωτός ἐκ τῆς εἰρημένης αἰτίας ἐναποκλεισθέντος ἄνω, αὐθις ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸ νῦν καταλάμπον καὶ φαιδρύνον τὸν μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς τόπον. Ταῦτα γεγένηται ἐν τῇ πρώτῃ τῆς κοσμοποιίας ἡμέρᾳ. Ἐν ταύτῃ οὖν τῇ ἡμέρᾳ λέγει Μωϋσῆς ἐν τῇ λεπτῇ Γενέσει ἐκτίσθαι τὰς οὐρανίους δυνάμεις. 903 [Β΄] Περί τοῦ στερεώματος. Πάλιν β΄ ἡμέρᾳ τῆς ἀβύσσου ἄπλεως καὶ ἀπείρως τῇ γῆ περικεχυμένης, προσέταξε στερέωμα γενέσθαι ἐκ τῶν ὑδάτων ἐν μέσῳ αὐτῶν, ὃ καὶ μετὰ ταῦτα οὐρανὸν προσηγόρευσε· καὶ σὺν τῷ κελεύσματι τὸ ἔργον ἀπετελέσθη· καὶ στερέωμα ἐκλήθη τὸ δημιούργημα διὰ τὴν φύσιν τῶν ὑπερκειμένων ἢ καὶ ὑποκειμένων ὑδάτων, λεπτὴν οὔσαν καὶ ἀραιὰν, οὐρανὸς δὲ διὰ τὸ καθορᾶσθαι τρόπον δέξρεως ὑπὲρ κεφαλῆς ἠπλωμένον. 1264 [Γ΄] Περί θαλάσσης. Αὐθις δὲ τῇ γ΄ ἡμέρᾳ ἐκέλευσε τὰ ἐναπολειφθέντα ὕδατα κάτω τοῦ στερεώματος συνελθεῖν εἰς συναγωγὴν μίαν, ἣν καὶ ἐπωνόμασε θάλασσαν πρὸς τὸ ὀφθῆναι τὴν ξηράν· καὶ οὕτω κοιλότητές τινες βαθεῖαι ἐγγεγεννημέναι εἰσεδέξαντο αὐτήν· ξηρὰ [δὲ ἢ γῆ ἐπ]εκλήθη, ἐπειδὴ καὶ ἴδιόν ἐστιν αὐτῆς κατὰ φύσιν τὸ πρόσρημα· τὸ [γὰρ κυρίως ξηρόν ἐ]στὶν ἡ γῆ· ἐπειδὴ δὲ ὡσπερ τι βάρος ἀπέθετο τὰ ἐν αὐτῇ [ἐναποκείμενα αὐτῇ ὕδατα, λοιπὸν] βλαστάνειν προσετάχθη βοτάνην χόρτου καὶ σπ[έρμα κατὰ γένος καὶ ξύλον κάρ]πιμον· καὶ εὐθὺς πρὸς καρπογονίαν συγκινηθ[εῖσα τὰ μυρία τῶν βλαστημάτων] (205b) τε καὶ φυτῶν προεβάλλετο γένη καὶ εὐπρεπῆς καὶ χαρίεσσα συνανεφάνη· οὐ μόνον γὰρ ἐκ τῆς τῶν ληΐων ἀναδόσεως ἐφαιδρύνετο, ἀλλὰ καὶ κέδρων καὶ κυπαρίσσων σὺν τῇ ἄλλῃ τῶν δένδρων πληθύϊ αὐτομάτως ἐξ αὐτῆς ἀνακυψάντων ἰκανῶς κατεκοσμεῖτο. [Δ΄] Περί τῶν φωστῆρων. Πάλιν ἐν τῇ δ΄ ἡμέρᾳ φωστῆρας εἶπε γενέσθαι· καὶ ἐγένετο ἥλιός τε καὶ σελήνη καὶ ἄστρα, καθὼς ἠβουλήθη ὁ κελεύσας· 904 καὶ τὸ καθαρώτατον ἐκεῖνο φῶς τὸ ἐν τῇ ἀ΄ κτίσει, ἐν ἧ μέτρα ἐν τούτοις καταμετρήσας, πολυμερῆ ἐξ αὐτῶν παρέσχετο τῷ παντὶ ὠφέλειαν, μίαν μὲν τὴν ἐκ τοῦ φαίνειν καὶ ταῖς οἰκείαις λαμπηδόσι καταυγάζειν τὸν κόσμον πλουσίως, ἐτέραν δὲ τὴν ἐκ τοῦ ἀνίσχειν καὶ καταδύεσθαι, αἰτίαν οὔσαν τῆς τῶν χρόνων ἀπαριθμήσεως, ἄλλην δὲ τὴν διὰ τινων σημείων εὐεργετοῦσαν διαφόρως τοὺς εὐσεβῶς στοχαζομένους καὶ μὴ πέρα τοῦ μέτρου περιεργαζομένους,

οἷά ἐστι καὶ διὰ τῆς σελήνης πολλάκις σημαινόμενα· λεπτή γὰρ οὖσα ταῖς ἀκτίσι περὶ τὴν ἡμέραν καὶ καθαρά, σταθερὰν εὐδίαν καταγγέλλεται· παχεῖα δὲ ταῖς κεραταῖς καὶ ὑπέρυθρος φαινομένη, ἢ ὕδωρ λάβρον ἀπὸ νεφῶν ἢ χειμῶνα ἔσεσθαι μὴνύει· ὡσαύτως καὶ ὁ ἥλιος ἀνθρακώδης γινόμενος καὶ ὕφαιμος ταῖς ἀκτίσιν ἢ τῷ ἀπαυγασματι, βιαίαν κίνησιν δηλοῖ ἐπιγενέσθαι· πολλάκις οὖν ἐκ τῆς τοιαύτης σημειώσεως ὠφελήθησαν πολλοὶ πλωτῆρές τε καὶ γεωργοὶ καὶ ὁδοιπόροι. [Ε'] Περὶ τῶν ἰχθύων καὶ τῶν πετεινῶν. Ἐν δὲ τῇ ε' ἡμέρᾳ ἐκέλευσεν ἐξαγαγεῖν τὰ ὕδατα ἐρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν καὶ πετεινὰ κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ πετόμενα· καὶ σὺν τῷ προστάγματι τὸ ἔργον ἐτελειοῦτο, τῆς πρὸς τὸ ζωογονεῖν ἐπιτηδειότητος ἐγγενομένης τοῖς ὕδασι. Εὐθύς γὰρ θάλασσα μὲν τὰ παντοδαπὰ γένη τῶν νηκτῶν ἀπέτεκεν, ποταμοὶ δὲ καὶ λίμναι τῶν οἰκείων καὶ κατὰ φύσιν ἰχθύων ἐπληρώθησαν. Προήγαγε δὲ αὐθις καὶ τὰ πετεινὰ τὰ ὕδατα, τρόπον τινὰ καὶ συγγένειαν πρὸς τὰ νηκτὰ ἔχοντα. Ὡσπερ γὰρ οἱ ἰχθύες ἐν τοῖς ὕδασι τῇ κινήσει τῶν πτερυγῶν ἐπὶ τὸ πρόσω χωροῦσιν, τῇ δὲ συχνῇ μεταστροφῇ τοῦ οὐραίου τὰς εὐθείας αὐτοῖς ὀρμάς ὑακίζουσιν, οὕτως καὶ τὰ πετεινὰ κατὰ τὸν ἀέρα νηχόμενα τέμνουσι μὲν τοῦτον, περῶσι δὲ ὅπου καὶ βούλονται. 1265 905 ['] Περὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν θηρίων. Αὐθις δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐπετράπη ἐξαγαγεῖν ἢ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος, τετράποδα καὶ ἐρπετὰ καὶ θηρία· καὶ εὐθύς προήγαγε τὰ τε ἄγρια καὶ ἡμερα ζῶα. Ψυχὴν δὲ ζῶσαν ἐξαγαγεῖν ἐκέλευσεν, ἵνα ἐκ τούτου γινώσκῃται τῆς τε ἀλόγου ψυχῆς ἢ διαφορὰ καὶ τῆς ἀνθρωπίνης· ἐκ γὰρ γῆς ἐφύη τῶν ἀλόγων ἢ ψυχῆ, ἢ δὲ τῶν ἀνθρώπων ἐκ τοῦ θείου ἐμφυσηματος συνέστηκεν· καὶ ὅτι γενηρὰ ἢ τῶν ἀλόγων ψυχῆ, ἐξ αὐτῆς ἔστι γινῶναι πάλιν τῆς Γραφῆς· εἴρηται γάρ· Ψυχὴ παντὸς κτήνους τὸ αἷμα αὐτοῦ ἔστιν· αἷμα δὲ πηγνύμενον εἰς σάρκα μεταβάλλεται· σὰρξ δὲ φθει[ρομένη] εἰς γῆν ἀναλύεται. Εἰκότως οὖν γεώδης ἢ ψυχὴ τοῦ ἀλόγου. [Ζ'] Περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ἐπειδὴ [δὲ] λοιπὸν [τῷ καταλλ]ήλῳ κάλλει πάντα διεκοσμεῖτο, ὁ οὐρανὸς μὲν ταῖς τῶν φωστήρων, [αὐγαῖς, θάλασσα] ... δὲ καὶ ἀῆρ τοῖς νηκτοῖς καὶ ἀερίοις τῶν ζῶων, γῆ δὲ ταῖς [παντοίαις διαφοραῖς] τῶν φυτῶν τε καὶ βοσκημάτων, ὡσπερ τινὰ βασιλέα [ὁ τοῦ παντὸς ποιητῆς εἰσάγ]ει τὸν ἄνθρωπον ἐν κόσμῳ, οὐχ ὡς ἀπόβλητον ἔσχατον (206ά κτίσας, ἀλλ' ὡς ἅμα τῇ γενέσει βασιλεύειν ὀφείλοντα. Τί γὰρ φησιν ἢ Γραφή; Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν, καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν θηρίων καὶ πάσης τῆς γῆς. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα κτίσματα ῥήματι μόνῳ παρήχθη· ὁ δὲ ἄνθρωπος ἔσχεν ἐξαίρετόν τι κατὰ τὴν ποίησιν παρὰ ταῦτα. Βουλῆς γὰρ προηγησαμένης ἐκτίσθη, ἵνα ἐκ τούτου δειχθῆ, ὅτι περ τίμιόν τι χρῆμα ὑπάρχει· τὸ γάρ· Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν, οὐδὲν ἕτερον δείκνυσιν ἢ ὅτι συμβούλῳ ἐχρήσατο ὁ Πατὴρ τῷ μονογενεῖ αὐτοῦ Υἱῷ ἐπὶ τῇ τούτου κατασκευῇ τῷ 906 ἀπαυγασματι τῆς δόξης, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, καὶ χαρακτῆρι τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ. Οὔτε γὰρ ἐνῆν ἄλλῳ τινὶ συμβούλῳ τινὶ κεχρηῆσθαι ἢ τῷ ζῶντι καὶ ἐνυποστάτῳ αὐτοῦ Λόγῳ τῷ ἀπαραλλάκτῳ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοουσίῳ καὶ ἰσοδυνάμῳ. (Κβ' ἔργα, ὡς λέγει Μωϋσῆς, ἔκτισεν ὁ Θεὸς ἐν ταῖς ἡμέραις· διὸ καὶ κβ' γράμματα καὶ βιβλία τοσαῦτα παρ' Ἑβραίοις καὶ κβ' γενεαρχία ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Ἰακώβ.) [Η'] Εἰς τὸ, Κατ' εἰκόνα. Ἐπειδὴ τοίνυν, ὡς εἴρηται, βασιλεὺς ὡσπερ εἰσῆχθη ἐν κόσμῳ ὁ ἄνθρωπος, εἰκότως οὖν καὶ κατ' εἰκόνα Θεοῦ γεγένηται· ἔδει γὰρ τὸν μέλλοντα ἄρχειν τῶν ἄλλων, ὡσπερ τινὰ εἰκόνα εἶναι ἔμψυχον τῆς τοῦ βασιλέως ὁμοιότητος, οὐκ ἐν πορφυρίδι καὶ σκῆπτρῳ καὶ διαδήματι τὴν ἀξίαν ἐμφαίνοντα, ἐπειδὴ μὴδὲ τὸ ἀρχέτυπον ἐν τούτοις ἔστιν, ἀλλ' ἐν τῷ κοσμεῖσθαι τῇ ἀφθαρσίᾳ καὶ ἀθανασίᾳ καὶ ἀρετῇ· τούτοις γὰρ τιμηθεὶς ὁ ἄνθρωπος τὴν πρὸς τὴν 1268 πρωτότυπον εἰκόνα ὁμοιότητα διασώζει· ἔτι δὲ καὶ ἡ αὐτεξουσιότης τὸ βασιλικὸν καὶ ἐπλημένον τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ πρὸς τὴν

θείαν εικόνα ἐμφερὲς ἐμφανέστατα δείκνυσιν. Καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ χειρῶν Θεοῦ ἔργον ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ τίμιον τῆς κατασκευῆς· βουλῆς γὰρ ἐνέργεια τὸ πᾶν. Εἶτα μετὰ τὴν τούτου διάπλασιν τί φησιν ἡ Γραφή; Καὶ συνετέλεσεν ὁ Θεὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ᾗ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἅ ἐποίησε, καὶ κατέπαυσεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ζ' ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν τὴν ἡμέραν τὴν ζ' καὶ ἡγίασεν αὐτήν, ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ὧν ἤρξατο ὁ Θεὸς ποιῆσαι. [Θ'] Περὶ τοῦ Σαββάτου. Τίνος χάριν τὴν ζ' ἡμέραν εὐλόγησεν ὁ Θεὸς μόνην, καὶ οὐχὶ τὰς πάσας; Ὅτι ἐκάστη τῶν ἄλλων ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ γενομένης δημιουργίας ἔσχε τὴν εὐλογίαν· ἐπὶ τῆς ζ', οὐδεμιᾶς ἐν αὐτῇ γενομένης 907 δημιουργίας, τούτου χάριν εὐλογίσθη καὶ αὕτη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. [Ι'] Περὶ τοῦ παραδείσου. Πάλιν οὖν φησιν ἡ Γραφή· Καὶ ἐφύτευσε Κύριος ὁ Θεὸς παράδεισον ἐν Ἐδέμ κατὰ ἀνατολὰς, καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασεν. Καὶ ἐξάντελλεν ὁ Θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύλον ὠραῖον εἰς ὄρασιν καὶ καλὸν εἰς βρώσιν καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ. Τὴν λογικὴν ὑπόστασιν τιμῆσαι προθέμενος ὁ Θεὸς κατασκευάζει καὶ λαμπρὸν οἰκητήριον καὶ πάσης γέμον θυμηδίας, καὶ καθίστησιν ἐκεῖ τὸν Ἀδάμ. Ἔστι δὲ ἐνταῦθα γενόμενοι τοῦ λόγου, θαυμάσαι τοῦ Θεοῦ τὴν ἄφατον φιλανθρωπίαν, ὅτι περ πανταρχικὴν ἔχων καὶ αἴδιον ἐξουσίαν εἰς τὸ πᾶν, καὶ γεωργεῖν ἑαυτὸν ἐπέδωκεν διὰ τὸν ἄνθρωπον. Ὁ γὰρ τοσοῦτον μέγεθος οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ θαλάσσης λόγω ὑποστησάμενος, πολλῶ μαλλον ἰκανὸς ἦν καταφυτεῦσαι παράδεισον ῥήματι καὶ λόγω ῥιζῶσαι τὸ πανόλβιον χωρίον· ἀλλ', ὡς εἴρηται, (206b) διὰ τὴν πρὸς τὸν ἄνθρωπον τιμὴν καὶ φυτουργὸς γίνεται μυστικῶς τινὶ λόγω ὁ ἀκαμάτως τόνδε τὸν κόσμον ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι θελήσει μόνη παραγωγῶν. [ΙΑ'] Περὶ τῆς τῶν ζῶων ὀνομασίας. Εἶτα αὖθις ἡ Γραφή· Καὶ ἤγαγεν ὁ Θεὸς πάντα τὰ θηρία καὶ τὰ κτήνη καὶ τὰ ἔρπετα πρὸς τὸν Ἀδάμ, ἰδεῖν τί καλέσει αὐτά· καὶ πᾶν ὃ ἐκάλεσεν αὐτὰ Ἀδάμ, τοῦτο ὄνομα αὐτῶ. Ὅρα ὅτι οὖν ἔστι καὶ ἐντεῦθεν τὴν τιμὴν μετὰ ταῦτα τοῦ ἀνθρώπου, ἣν ἔσχε ἐξ αὐτῆς τῆς γεννήσεως. Ὡς περ γὰρ ἀγελάρχης τις προκάθηται Ἀδάμ· καὶ ὁ Θεὸς ἤγε πρὸς αὐτὸν τὰ μυρία τῶν θηρίων καὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν πετεινῶν γένη, ἵνα ἡγεμόνα τοῦτον χειροτονήσῃ, ὃν κατ' εἰκόνα ἰδίαν πεποίηκεν. Καὶ ἐκεῖνος μὲν 1269 908 θείῳ καταπνευσθεὶς καὶ προφητικῶς πνεύματι, ὀνόματα κύρια ἐκάστῳ τῶν ἀλόγων ἐπέθηκε· τὰ δὲ ζῶα ὡς περ τιμὴν μεγάλην ἐκ τῆς ἐπικλήσεως λαβόντα, οὕτως ἐν συζυγίᾳ ὑπεχώρου. [ΙΒ'] Περὶ τῆς ποιήσεως τῆς γυναικός. Ἐπειδὴ δὲ ἐξ ἀπάντων τούτων τῶν γενῶν οὐδὲν ἦν ὅμοιον τῷ Ἀδάμ, εἶπε πάλιν ὁ Θεὸς, καθά φησιν ἡ Γραφή· Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῶ βοηθὸν κατ' αὐτὸν, βοηθὸν λέγων τὸ θῆλυ διὰ τὸν τῆς παιδογονίας λόγον, συνεργεῖν μέλλον τῷ ἀνδρὶ πρὸς τὴν τοῦ γένους αὔξησίν τε καὶ διαμονήν. Αὖθις δὲ ἐπιλέγει· Καὶ ἐπέβαλεν ὁ Θεὸς ἔκστασιν ἐπὶ τὸν Ἀδάμ, καὶ ὑπνωσε, καὶ ἔλαβε μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, καὶ ἀνεπλήρωσε σάρκα ἀντ' αὐτῆς, καὶ ὠκοδόμησε τὴν πλευρὰν, ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ, εἰς γυναῖκα. Ἔστι δὲ ὁ εἰρημένος τῆς Γραφῆς σκοπὸς οὗτος· Κρίνας ὁ ἐν σοφίᾳ τὰ πάντα ποιήσας Θεὸς δοῦναι τῷ Ἀδάμ βοηθὸν κατ' αὐτὸν, ὡς ἐπηγγεῖλατο, οὐκ ἐκ γῆς πλάττει τὸ θῆλυ, καθά περ καὶ τὸν ἄνδρα, ἀλλ' εἰς ὑπνον τρέπει τοῦτον καταφορᾷ πνεύματος τὸν νοῦν αὐτοῦ φαντασιώσας καὶ τὸν τῆς ψυχῆς ὀφθαλμὸν εἰς ἄπληστον ὄψιν ἐκκαλεῖται, ἵνα τῇ φαντασίᾳ τοῦ τοιοῦτου κάλλους κατεχόμενος, μὴ γνῶ τὸ γινόμενον· εἶτα λαμβάνει μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ ἀκαμάτως, αἰσθησὶν ἀλγηδόνας αὐτῶ μὴ ἐπαναγαγῶν· καὶ εὐθύς ὡς τεχνίτης καὶ ἰατρὸς σύντομος, τὸ λεῖπον διὰ σαρκὸς ἀνεπλήρωσεν. Ἐν ὅσῳ γὰρ τὴν ψυχὴν τῇ ἀκορέστῳ τῆς θείας ἡδονῆς περιέσπα, τὴν πλευρὰν, ἣν ἔλαβεν, ὠκοδόμησεν εἰς γυναῖκα, μυστικῶς ἐκτυπώσας αὐτὴν εἰς ζῶον λογικόν, κάλλει ἀμηχάνῳ καὶ σχήματι εὐπρεπεστάτῳ κεκοσμημένην, καὶ ἄγει τοῦτο πρὸς τὸν Ἀδάμ. Εἶτα ἐκεῖνος, ἄτε θείου πνεύματος

μέτοχος ὢν, ἐγνωκῶς, ὅτι ἐξ αὐτοῦ ἦν, φησί· Τοῦτο νῦν ὁστοῦν ἐκ τῶν ὁστῶν μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου· αὕτη κληθήσεται γυνή, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήφθη αὕτη. Ὅρῶν οὖν ὁ Ἀδάμ τὴν γυναῖκα, οὐχ 909 ὡς γυναῖκα θεώμενος ἔπασχεν, ἀλλ' ὡς ἑαυτὸν ὄρῶν, πνευματικῶς ἠϋφραίνετο, τὴν ὁμοίαν βλέπων καὶ ταύτην ἔχουσαν κατασκευήν. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ γυνή, θεωροῦσα τὸν ἄνδρα, μεγάλως ἠγάλλετο, κατ' αὐτὸν οὔσαν ἑαυτὴν ἐννοοῦσα. Ὅντων οὖν αὐτῶν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, νόμον δίδωσιν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐπ' εὐεργεσία, τοῦ δεῖξαι μὲν ἐλευθέραν τὴν φύσιν ἐν τῇ αὐτεξουσιότητι, ὑποδεῖξαι δὲ ὡς ὑπὸ δεσπότην καὶ κηδεμόνα εἰσι, λέγων οὕτως· Ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φαγῆ, ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ· ἢ δ' ἂν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε, τουτέστιν, θνητοὶ ἔσεσθε. Οὕτω γὰρ καὶ ὁ Σύμμαχος ἠρμήνευσε· Ἦ δ' ἂν ἡμέρα φάγη ἀπὸ τοῦ ξύλου, θνητὸς ἔση. 1272 (207a) [IG'] Περὶ τοῦ ξύλου γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν. Ἀλλὰ μὴ τις ὑπολάβοι, ὅτι τὸ ξύλον τοιαύτης ἦν φύσεως, ὡς γνῶσιν παρέχειν καλοῦ τε καὶ κακοῦ οὐ γὰρ δὴ βλαβερὸν τι ἦν ἐν τῷ παραδείσῳ ὁδὸς δὲ ἐτέθη ἐπὶ τῷ φυτῷ πρὸς γυμνασίαν τῆς ἐλευθεριότητος. Καὶ ὅτι οὐ τὸ ξύλον αἴτιον τῷ Ἀδάμ γνώσεως γέγονε, δῆλον· ἡ γὰρ ἐντολή ὡς πρὸς εἰδότε ἄμφω ἐδόθη, τό τε καλὸν καὶ τὸ πονηρὸν, τὴν τε ὑπακοὴν καὶ τὴν παρακοὴν, ὥστε ἡ γνῶσις προῦλαβε τὴν ἐντολήν. Δέδοται δὲ αὕτη διὰ τὸ, ὡς εἴρηται, αὐτεξουσίᾳ βουλήματι κινούμενον τὸν ἄνθρωπον, ἐπ' ἀδείας τε ἔχοντα ἀπὸ πάντων μεταλαμβάνειν τῶν ἄλλων δένδρων, ἐνὸς δὲ μόνου νόμῳ προσταττομένου ἀπέχεσθαι, γινώσκειν ὡς ὑπὸ δεσπότην ἐστὶ καὶ τὴν ἐντολήν δεδωκότα. Ἦσαν οὖν ἐν τῷ καθαρῳτάτῳ τούτῳ τόπῳ ὃ τε Ἀδάμ καὶ ἡ Εὐὰ διάγοντες καὶ τῇ ποικιλίᾳ τῶν ἀθανάτων ἀνθέων δαψιλῶς ἀπολαύοντες. 910 [IA'] Περὶ τοῦ διαβόλου καὶ τοῦ ὄφεως. Ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς τῆς ἡμετέρας φύσεως βασκήνας ἐπὶ τῇ πολλῇ τιμῇ τοῦ ἀνθρώπου καὶ φθόνον ἐγκισσῆσας, τὸν πρὸς αὐτὸν ἤρατο πόλεμον, καὶ τὸν ὄφιν ἐνδύς ἐπέστη τῇ γυναικί, ἀπόντος τοῦ Ἀδάμ, καὶ πανούργως αὐτὴν τοῦ συμφέροντος παρατρεψάμενος διὰ ψεύδους καὶ τὸν Ἀδάμ ταύτη συνεξαπατήσας, παραβάτας τοῦ θείου παρεσκεύασε νόμου γεγενῆσθαι. Λέγει γὰρ ἡ Γραφή περὶ τούτου ὧδε· Ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος παρὰ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, ἃ ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός. Φρόνιμος δὲ ἐκλήθη ὁ ὄφις, ὅτι τὸ λογικὸν ζῶον τὸν ἄνθρωπον καὶ τῶν ἄλλων ἀγχινοῖα διαφέροντα ἐξαπατᾶν ἔμελλεν. Εἶτα ἐπιλέγει· Καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί· Τί ὅτι εἶπεν ὁ Θεός· Οὐ μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ; Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ὄφει· Ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ φαγούμεθα· ἀπὸ δὲ τοῦ καρποῦ τοῦ ξύλου, ὃ ἐστὶν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, εἶπεν ὁ Θεός· Οὐ μὴ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, οὐδ' οὐ μὴ ἄψησθε αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἀποθάνητε. Ἔρα δὲ καὶ ὁ ὄφις τῷ κατὰ προφορὰν λόγῳ ἐχρήσατο; Οὐ πάντως, ἀλλ' οἱ πρωτόπλαστοι, ἅτε κακίας ὄντες ἀμιγεῖς, ἀκριβεστάτας εἶχον τὰς αἰσθήσεις καὶ πολὺ τῶν ἡμετέρων διαλλαττούσας, ὥστε τὴν ἀκοὴν αὐτῶν πάσης ὑπάρχειν φωνῆς ἀκουστικὴν· καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ κτήνη λαλεῖν λέγει μιᾷ γλώσσει ποτέ, ὅτε δὲ Ἀδάμ κατεδικάσθη, τότε καὶ αὐτὰ πεφιμῶσθαι, τὸν δὲ ὄφιν καὶ τοὺς πόδας ἀφαιρεθῆναι καὶ ἔρπειν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἰὸν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γλῶσσαν ἐντεθῆναι. Εἶτα ἐπάγει· Καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί· Οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε, ἥδει γὰρ ὁ Θεός, ὅτι ἢ ἂν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ὡς θεοὶ, γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρὸν. Καὶ εἶδεν ἡ 1273 γυνή, ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρώσιν καὶ ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν καὶ ὠραῖόν ἐστι τοῦ κατανοῆσαι· καὶ λαβοῦσα τοῦ καρποῦ αὐτοῦ ἔφαγε καὶ ἔδωκε καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, καὶ ἔφαγον, καὶ διηνοιχθήσαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν. 911 [IE'] Εἰς τὸ, Διηνοιχθήσαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο. Οὐχ, ὡς τότε ἀναβλεψάντων τῶν πρωτοπλάστων, εἴρηται τὸ, Διηνοιχθήσαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο· δείκνυνται γὰρ καὶ πρὸ τῆς βρώσεως ὄρωντες

ἐκ τοῦ λέγεσθαι· Καὶ εἶδεν ἡ γυνή, ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρῶσιν καὶ ὅτι ἀρεστόν ἐστι τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, ἀλλ' ὡς τὸ ἀπειρόκακον ἀποθεμένων διὰ τῆς παραβάσεως, (206b) ὁ καὶ τὴν γύμνωσιν ἀδιάφορον παρέσχεν· ἐρρέθη δὲ ὅτι διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. Πέφυκε γὰρ ὁ ὀφθαλμὸς ἅπας ὑπὸ τοῦ λογισμοῦ διεγείρεσθαι πρὸς ἃ βλέπει· σύνεσιν γὰρ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν οὐκ ἔχει, ὥστε πολλάκις, πρὸς ἕτερα τῆς διανοίας ἀσχολουμένης, τυφλοῦ δίκην ἐνίστε παρερχόμεθα καὶ τὸ πάνυ γνώριμον· καὶ ἐπειδὴν ἐγκληθῶμεν τῇ ἀσχολίᾳ τοῦ λογισμοῦ, τὸ αἴτιον ἀνατιθέμετες ἀπολογούμεθα. Οὕτως οὖν Ἄδὰμ καὶ ἡ Εὗα τῇ αἰσθήσει τοῦ νοῦ πρὸς τὴν ὄψιν διεγέρθησαν· τὸ γὰρ, Ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν, ἀποκάλυψιν σημαίνει τὴν ἐγγενομένην τῷ στολισμῷ, οὐκ ἀνάβλεψιν ὀφθαλμῶν. Λεχθήσεται δὲ κάκεινο, ὅτι πρὸ τῆς ἀπαθείας, ἐπειδὴ καιρὸν οὐκ εἶχε τὰ τῆς παιδοποιίας, οὐκ ἐδέδοτο παρὰ Θεοῦ ἢ παρατήρησις τῆς γυμνώσεως, ἀλλὰ διῆγον ὡς ἄσαρκοι, σαρκικῆς διαθέσεως οὐπω καιρὸν ἔχοντες· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀπειθεία ἐπισυμβᾶσα τὸ θνητὸν ἐπήγαγεν, εἰκότως τὸ λοιπὸν ἐνεδόθη τούτοις ἢ πρὸς ἀλλήλους αἰδῶς· καὶ νενοήκασιν ὕστερον τῶν σχημάτων τὴν διαφορὰν προθεωρηθεῖσαν τῷ πλάσαντι πρὸς τὸ ἀναγκαῖον τῆς διαδοχῆς τοῦ γένους. [I'] Περὶ τῶν φύλλων τῆς συκῆς. Γυμνοὺς οὖν ὄντας ἑαυτοὺς αἰσθόμενοι ὅ τε Ἄδὰμ καὶ ἡ Εὗα μετὰ τὴν παράβασιν, ἐκ φύλλων συκῆς ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα, αἰνιττόμενοι διὰ τοῦ ξύλου τὸν τρόπον τῆς κακοπραγίας. Ὡς γὰρ ἡδύς ὁ καρπὸς τῆς συκῆς, τραχὺ δὲ καὶ πικρώτατον τὸ 912 φύλλον, οὕτως πᾶσα ἁμαρτία ἐν τῇ πράξει δείκνυται ἡδεῖα, μετὰ δὲ τὴν πράξιν ὀδύνην παρέχει τῷ πεπραχότι. Τί οὖν πάλιν ἡ Γραφή; Καὶ ἤκουσαν τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινὸν, καὶ ἐκρύβησαν, ὅ τε Ἄδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου, μετὰ τὸ τόλμημα εἰς συναίσθησιν ἐλθόντες τοῦ πταίσματος, τῷ κριτικῷ κρατοῦνται φόβῳ καὶ κρύπτεσθαι τὸν ἀλάθητον ὀφθαλμὸν καὶ παραιτοῦνται τὴν πρόοδον καὶ ἀναδύονται τὴν παράστασιν. Οὕτω δὲ αὐτοὺς κεκλονημένους ὑπὸ τοῦ δέους θεασάμενος ἀνακαλεῖται ὡς πατὴρ φιλόστοργος ὁ Θεὸς καὶ φησὶ· Ἄδὰμ, Ἄδὰμ, ποῦ εἶ; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τῆς φωνῆς σου ἤκουσα περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἐφοβήθην, ὅτι γυμνός εἰμι, καὶ ἐκρύβην. 1276 [IZ'] Περὶ τῆς καταδίκης τοῦ πρωτοπλάστου καὶ τοῦ ὄφρεως. Ἦν οὖν ἰδεῖν λοιπὸν βῆμα καὶ δικαστήριον ὄξυ καὶ φοβερὸν τὸ τρυφηλὸν γεγονός τοῦ παραδείσου χωρίον. Ἀγαγὼν γὰρ εἰς μέσον τοὺς βλαβέντας καὶ τὸν βλάψαντα, καὶ τὸν μὲν ὄφιν εὐρηκῶς ἀδικήσαντα, τὴν δὲ Εὗαν ἀδικηθεῖσαν, ὠρίσατο ἐκάστῳ τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν. Τὸν γὰρ ὄφιν κατάρατον ἀποφήνας, ἐπὶ τῷ στήθει καὶ τῇ κοιλίᾳ κατεδίκασε σύρεσθαι καὶ γῆν ἐσθίειν ἀντὶ ἐδωδύμου τροφῆς, τὴν δὲ Εὗαν σύντροφον ἔχειν τὴν λύπην καὶ ὀδύνας τίκτειν ἐδικαίωσεν, τὸν Ἄδὰμ δὲ ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου ἐσθίειν κατέκρινεν τὸν ἄρτον ἕως ὅτου ἐπιστρέψαι αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη. Εἶτα αὖθις ἡ Γραφή· Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τῷ Ἄδὰμ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ χιτῶνας δερματίνους καὶ ἐνέδυσεν αὐτοὺς, καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ἴδου Ἄδὰμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν τοῦ γινώσκειν (207b) καλὸν καὶ πονηρὸν· καὶ νῦν μήποτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα καὶ λάβῃ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, καὶ φάγῃ, καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Τίνος ἕνεκεν ἐκβάλλεται ὁ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ παραδείσου καὶ περὶ τῶν δερματίνων 913 χιτῶνων. Ἔστι τοίνυν ἐκ τῶν εἰρημένων ἐννοεῖν, ὅτι ἡδύνατο ὁ ἄνθρωπος καὶ μετὰ τὴν παράβασιν εἰς αἰῶνα ζῆν· διὸ ἵνα μὴ ἀθάνατον ἦ τὸ κακὸν ὁ ἄνθρωπος, θνητὸν αὐτὸν ἀπεφήνατο ὁ Θεὸς νεκρότητι περιβαλὼν· τοῦτο γὰρ οἱ δερματίνου χιτῶνες σημαίνουσι ἀπὸ τοῦ λόγου τῆς τῶν ζῶων νεκρότητος, ὅπως διὰ τῆς λύσεως τοῦ σώματος καὶ τῆς δέσεως ἢ ἁμαρτία πᾶσα αὐτοπρέμνως διαφθαρή. [IH'] Εἰς τό· Ἴδου Ἄδὰμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν. Εἴρηται δὲ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τό· Ἴδου Ἄδὰμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν, τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν, οὐχ ὡς προκόψαντος αὐτοῦ διὰ τῆς ἀπειθείας ἐπὶ τὴν τῆς ἀρετῆς τε καὶ κακίας γνῶσιν, ἀλλ' ὡς τοιοῦτου ἐξ ἀρχῆς

πλασθέντος. Φθάσασα γὰρ εἶπεν ἡ Γραφή, ὅτι Ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν. Ὁ δὲ πλασθεὶς κατ' εἰκόνα Θεοῦ, δῆλον ὡς προκαταβεβλημένην εἶχεν ἐν τῇ φύσει τὴν γνῶσιν τοῦ καλοῦ τε καὶ πονηροῦ· διὸ ἵνα μὴ τῇ αὐτεξουσιότητι κέχρηται καὶ λάβῃ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ γένηται κακὸς ἀθάνατος, ἐξεβλήθη σὺν τῇ Εὐᾶ εἰς τὴν γῆν τῆς κτίσεως αὐτοῦ. Τί γὰρ μετὰ ταῦτα πάντα ἡ θεία Γραφή φησιν; Καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐργάζεσθαι τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη· καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἀδὰμ καὶ κατώκισεν αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς καὶ ἔταξε τὰ Χερουβὶμ καὶ τὴν φλογίνην ῥομφαίαν τὴν στρεφομένην, φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς. 914 [ΙΘ'] Περὶ τῶν Χερουβὶμ καὶ τῆς ῥομφαίας. Μετὰ τὸ ἐκβληθῆναι τὸν ἄνθρωπον ἔξω τοῦ μακα1277 ρίου χωρίου, ἀκαταμάχητοι φρουραὶ καὶ λίαν ὑπέροπτοι φυλάττειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ἐτάχθησαν, ὡς μηδὲνα τοῦ λοιποῦ ἰσχύειν παρελθεῖν ποσὶ βεβήλοις ἐκεῖνον τὸν τόπον· καὶ γὰρ μάχαιρα φλογίνη ἐτέθη ἐκεῖ, ἐπὶ τῷ τὸν πλησιάζοντα, ἐξ ὕλης ὑπάρχοντα, (τῷ) πυρὶ φλεγόμενον ἀναλίσκεσθαι παρ' αὐτὰ καὶ ἀπόλλυσθαι· στρέφεται δὲ ἡ ῥομφαία, ἵνα ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅτε καὶ αὐθις ὁ ἄνθρωπος οἰκῆτωρ γένηται τοῦ παραδείσου, τοὺς μὲν δικαίους φωτίσει παρερχομένους ἐπὶ τὸ θεῖον τῆς ἀθανασίας χωρίον, τοὺς δὲ ἀδίκους, εἶγε προσεγγίσαιεν, καταφλέξει. Καὶ αὐτόματα πάντα ἡ γῆ ἔφερε πρὸ τῆς παραβάσεως τοῦ Ἀδὰμ καὶ μετὰ τοῦτο· (καὶ ἡ γῆ) μηδὲν φέρειν πόνου χωρὶς ἐξεκελεύσθη. Ἐξελθὼν τοίνυν ὁ Ἀδὰμ σὺν τῇ Εὐᾶ ἐκ τοῦ παραδείσου καὶ συνελθὼν αὐτῇ, ἐγέννησε τὸν Κάϊν, εἶτα τὸν Ἄβελ. ΒΙΒΛΙΟΝ Η'. (208a) Ἑρμηνεῖα ἐν [συντόμῳ ἀπὸ Ἀδὰμ] ἕως τοῦ νῦν καιροῦ |. [α'] Ἀδὰμ ἐγέννησε τὸν Σῆθ, Σῆθ τὸν Ἐνώξ, Ἐνώξ τὸν Καϊνᾶν, Καϊνᾶν τὸν Μαλελεήλ, Μαλελεήλ τὸν Ἰάρεδ, Ἰάρεδ τὸν Ἐνώχ, 915 Ἐνώχ τὸν Μαθουσαλά, Μαθουσαλά τὸν Λάμεχ, Λάμεχ τὸν Νῶε, Νῶε τὸν Σῆμ. Εἰσὶν οὖν ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη β[σ]μβ'. [β'] Μετὰ δὲ τὸν κατακλυσμόν Σῆμ (208b) υἱὸς Νῶε ἐγέννησε τὸν Ἀρφαξᾶδ, Ἀρφαξᾶδ τὸν Καϊνᾶν, Καϊνᾶν τὸν Σάλα, Σάλα τὸν Ἔβερ, Ἔβερ τὸν Φαλὲκ, Φαλὲκ τὸν Ῥαγαῦ. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις Φαλὲκ διεμερίσθη ἡ γῆ· κατὰ τοῦτον ἡ πυργοποιία συνέστη. Μετὰ Φαλὲκ Ῥαγαῦ γεννᾷ τὸν Σεροῦχ, Σεροῦχ δὲ τὸν Ναχώρ, Ναχώρ τὸν Θάρρα, Θάρρα γεννᾷ τὸν Ἀβραάμ. Ὁμοῦ ἔτη (ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως Ἀβραάμη) γτιβ'. [γ'] Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαὰκ, Ἰσαὰκ τὸν Ἰκῶβ, Ἰκῶβ τὸν Λευὶ, Λευὶ τὸν Κάαθ, Κάαθ τὸν Ἀβραμ, Ἀβραμ τὸν Μωϋσῆν τὸν προφήτην. Μωϋσῆς ἐξάγει τὸν λαὸν ἐξ Αἰγύπτου. Ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως τῆς ἐξόδου ἔτη φθ' 1280 [δ'] Ἀπὸ δὲ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἕως Δαυὶδ ἔτη χμα'. [ε'] Δαυὶδ (δὲ ὁ βασιλεὺς) ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα, κρατήσας τῆς βασιλείας ἔτη μ'. Σολομῶν ἐγέννησε τὸν Ῥοβοὰμ, βασιλεύσας ἔτη μ'. Ῥοβοὰμ ἐβασίλευσεν ἔτη ιζ', (Ἀβιᾶ ἔτη γ'), Ἀσᾶ ἔτη μ' [α'], Ἰωσαφάτ ἔτη λθ'. Ἐπὶ αὐτοῦ προφητεύει Μιχαίας καὶ Ἠλίας καὶ Ἐλισσεέ. Ἰωρὰμ ἐβασίλευσεν ἔτη θ', Ὀχοζίας ἔτος α', Γοθολία ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἔτη ζ', Ἰωᾶς ἔτη μ', Ἀμασίας ἔτη κθ', Ἀζαρίας (ὁ καὶ Ὀζίας) ἔτη νθ', Ἰωάθ[αμ] ἔτος α', Ἀχαζῆτι ι', Ἐζεκίας ἔτη κθ', Μανασσῆς ἔτη νε'. Ἐπὶ αὐτοῦ ἐκτίσθη τὸ Βυζάντιον. Ἀμῶς ἔτη [ι]β', Ἰωσίας λα', Ἰωάχαζ ἔτος α', Ἰωακείμ ἔτη ιδ', Ἰεχονίας ἔτος α', Ζεδεκίας ἔτη ιδ'. Τοῦτον ἐκτυφλώσας Ναβουχοδονόσορ, αἰχμάλωτον εἶλε. Καὶ ὁ ναὸς πυρπολεῖται ὑπὸ τοῦ Ναβουζαρδᾶν. Εἰσὶν ἀπὸ ἀρχῆς βασιλείας Σολομῶντος ἕως αἰχμαλωσίας Ἰουδαίων τῆς εἰς Βαβυλῶνα ἔτη φιθ'. 916 ['] Ναβουχοδονόσορ ἐβασίλευσεν εἰς Βαβυλῶνα ἔτη κδ', Οὐλεμαροδᾶχ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη ε', Βαλτάσαρ (καὶ αὐτὸς υἱὸς Ναβουχοδονόσορ) ἔτη γ', Δαρεῖος (ὁ Ἀστυάγης ἐβασίλευσε πρῶτος Περσῶν) ἔτη ιζ', Κῦρος ἔτη λβ', Καμβύσης ἔτη ιθ', Δαρεῖος ἄλλος ἔτη κζ', Ἀρταξέρξης ἔτη λγ', Δαρεῖος ἔτη ιθ', Ἀρταξέρξης ὁ Μακρόχειρ ἔτη λδ', Ὡχος ἔτη κα', Ἀρσίσωχος ἔτη β', Δαρεῖος Ἀρσάμου ἔτη '. Τοῦτον ἀνελὼν Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν καὶ καταλύσας τὴν τῶν Περσῶν ἀρχὴν ἐβασίλευσεν ἔτη ιβ' καὶ ἐτελεύτησεν ἐν Βαβυλῶνι ἐτῶν λε'. ὑπέταξε

βαρβάρων ἔθνη κβ' καὶ φυλὰς Ἑλλήνων ιγ'. Ὅμοῦ ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ ἕως τῆς τελευτῆς Ἀλεξάνδρου ἔτη ερπη'. [ζ'] Μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευτὴν Αἰγύπτου καὶ Ἀλεξανδρείας ἐβασίλευσεν Πτολεμαῖος ἔτη κδ', Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος ἔτη λ'. Ἐπὶ τούτου αἱ παρ' Ἑβραίοις ἱεραὶ βίβλοι εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνὴν μετεβλήθησαν. Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης ἔτη κε', Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ ἔτη ιζ', Ἐπιφανῆς ἔτη κγ', ὁ Φιλομήτωρ ἔτη λε', ἄλλος Εὐεργέτης ἔτη κθ', Φίσκος ἔτη ιζ', Σιδηρίτης ἔτη ζ', Ἀλέξανδρος ἔτη γ', Πτολεμαῖος ὁ Σωτήρ ἔτη η', Διονύσιος νέος ἔτη κη', Κλεοπάτρα ἔτη κβ'. (1) Τῷ γ' ἔτει ταύτης πρῶτος ἐμονάρχησεν ἐννόμως Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ, ἀφ' οὗ Καίσαρες οἱ ἐξῆς βασιλεῖς ἤρξαντο καλεῖσθαι (οὗτος ἐβασίλευσεν Ῥώμης ἔτη) δ'. (2) ὁ Αὐγουστος 1281 ἔτη ν'. Τῷ ιε' ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας (209a) Κλεοπάτραν ἀνελὼν καθεῖλε τὴν τῶν Πτολεμαίων ἀρχὴν, οἱ ἐβασίλευσαν ἔτη ση'. Γίνονται οὖν [τὰ] πάντα ἀπὸ Ἀδάμ ἕως ἀρχῆς βασιλείας Αὐγούστου 917 κατὰ τοὺς ἀκριβεῖς χρονογράφους ἔτη ευνζ'. [η'] Τῷ δὲ μγ' ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἐγεννήθη τὸ κατὰ σάρκα ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκ τῆς ἀγίας Θεοτόκου καὶ αἰεὶ Παρθένου Μαρίας. Κυρῖνος δὲ ὑπὸ τῆς συγκλήτου βουλῆς ἀποσταλεῖς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπογραφὰς ἐποίησατο τῶν οὐσιῶν καὶ τῶν οἰκητόρων. Γίνονται οὖν ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ ἕως τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ (Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ) Χριστοῦ ἔτη εφ'. [θ'] (3) Μετὰ Αὐγουστον ἐβασίλευσε Τιβέριος ἔτη κβ'. Τῷ ιε' ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας, τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας ἄρχεται ὁ Κύριος (ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός). Τῷ ιθ' ἔτει ἔπαθεν (ὁ Κύριος ἡμῶν) ὑπὲρ ἡμῶν τὸ ἐκούσιον πάθος. Ὅμοῦ ἀπὸ Ἀδάμ ἕως τοῦ σωτηρίου πάθους καὶ τῆς ἀγίας αὐτοῦ ἀναλήψεως ἔτη εφλγ'. [ι'] (4) Μετὰ Τιβέριον ἐβασίλευσε Γάιος ἔτη δ', (5) Κλαύδιος ἔτη ιδ', (6) Νέρων ἔτη ιδ' καὶ φυγὼν ἑαυτὸν ἔχωσε ζῶντα, (7) Οὐεσπασιανὸς ἔτη ι'. Ἐν ἔτει β' τῆς αὐτοῦ βασιλείας γέγονεν ἡ ἄλωσις τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Τίτου μετὰ μ' ἔτη τῆς τοῦ Κυρίου ἀναλήψεως. (8) Τίτος (ἐβασίλευσεν) ἔτη γ', (9) Δομετιανὸς ἔτη ιε', (10) Νερούας ἔτος α', (11) Τραϊανὸς ἔτη ιη', (12) Ἀδριανὸς ἔτη κα', (13) Τίτος Ἀντώνιος (ὁ ἐπικληθεὶς Εὐσεβῆς) ἔτη κ[β'], (14) Μάρκος υἱὸς αὐτοῦ ἔτη ι', (15) Ἀντώνιος (ὁ καὶ) Βῆρος ἔτη ζ', (16) Κόμοδος ἔτη ιβ', (17) Ἀντώνιος ἄλλος ἔτη δ', (18) Σεβῆρος ἔτη ιη'. (Ἐπὶ αὐτοῦ Λεωνίδης ὁ πατήρ Ὠριγένους ἐμαρτύρησεν). (20) Ἀλέξανδρος ὁ Μάμαλος ἔτη ιγ', (21) Μαξιμῖνος ἔτη ', (22) Φίλιππος ἔτη ', (23) Δέκιος ἔτος α', 918 (24) Αὐριλλιανὸς ἔτη ', (25) Πρόβος ἔτη ζ', (26) Κάρος ἔτη β', (27) Διοκλητιανὸς (καὶ (28) Μαξιμιανὸς ἔτη) κ'. [ια'] Ἀρχὴ [τῆς] Χριστιανῶν βασιλείας: (29) Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας ἔτη λβ'. Τῷ ιβ' ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας γέγονεν ἡ ἐν Νικαίᾳ συνόδος ἐν ἔτει τη' ἀπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου. Ἐτελεύτησε δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐτῶν ξθ', καταλείψας γ' υἱοὺς, (30) Κώνσταντα, (31) Κωνσταντῖνον καὶ (31) Κωνσταντῖον. (Ἐν μὲν τῇ Ῥώμῃ ἐβασίλευσεν 1284 Κώνσταντας, ἐν δὲ τῇ νέᾳ Ῥώμῃ Κωνσταντῖνος, ἐν Ἀντιοχείᾳ Κωνσταντῖος), οἵτινες ἐβασίλευσαν ἔτη κδ', (33) Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης ἔτη β', (34) Ἰουβιανὸς μῆνας θ', (35) Οὐαλεντινιανὸς ὁ Μέγας ἔτη ι', (36) Οὐάλις (ἔτη δ'), (37) Γρατιανὸς ', (38) Οὐαλεντινιανὸς (ὁ Μικρὸς ἔτη) ιε', (39) Θεοδόσιος ὁ Μέγας ἔτη ι', ἐφ' οὗ γέγονεν ἡ β' σύνοδος (ἐν ΚΠ.), (40) Ἀρκάδιος (ὁ υἱὸς Θεοδοσίου ἔτη) δ', (41) Θεοδόσιος ὁ Μικρὸς ἔτη μβ', ἐφ' οὗ γέγονεν ἡ γ' σύνοδος (ἐν Ἐφέσῳ), (42) Μαρκιανὸς ἔτη ', ἐφ' οὗ ἡ δ' σύνοδος γέγονεν (ἐν Καλχηδόνι), (43) Λέων ὁ Μέγας ἔτη ιη', (44) Ζήνων ἔτη ιζ' (46) Ἀναστάσιος ἔτη κζ', (47) Ἰουστῖνος ὁ Θράξ ἔτη θ', (49) Ἰουστῖνος ἄλλος ἔτη ιγ', ἐφ' οὗ ἡ ε' σύνοδος γέγονεν (ἐν ΚΠ.), (50) Τιβέριος ἔτη γ', (51) Μαυρίκιος ἔτη κ', (52) Φωκάς ἔτη η', (53) Ἡράκλειος ἔτη λ', (54) Κώνσταντας υἱὸς Ἡρακλείου ἔτη (κζ'), (55) Κωνσταντῖνος ἔγγονος Ἡρακλείου ἔτη ιζ', (56) Ἰουστινιανὸς (ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη) ι', (57) Λεόντιος ἔτη γ', (58) Τιβέριος ὁ καὶ Ἀψίμαρος ἔτη ζ', Ἰουστινιανὸς (τὸ β' ἔτη) ', (59) Φιλιππικὸς ἔτη β', (60) Ἀναστάσιος ὁ 919 καὶ Ἀρτέμιος ἔτη β', (61) Θεοδόσιος ἔτος α', (62) Λέων ὁ καὶ Κόνων, πρῶτος τῶν εἰκονομάχων (ἔτη κε', μῆνας γ'), (63)

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη η´, (64) Λέων ὁ υἱὸς Κωνσταντίνου ἔτη ε´, (65) Κωνσταντῖνος σὺν τῇ ὀρθοδόξῳ μητρὶ αὐτοῦ Εἰρήνῃ ἔτη ι´. Τούτων (ἔτος η´) γέγονεν ἢ ἐν Νικαία σύνοδος τὸ β´. (66) Κωνσταντῖνος μόνος ἔτη η´, (67) ἢ μήτηρ αὐτοῦ Εἰρήνῃ πάλιν ἔτη ε´ μῆνας β´, (68) Νικηφόρος ἔτη ζ´ (μῆνας θ´), (69) Σταυράκιος (ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτος) α´ μῆνα α´, (70) Μιχαὴλ ἔτος α´ μῆνας θ´, (71) Λέων ἔτη ζ´ μῆνας ε´, (72) Μιχαὴλ ἔτη η´ μῆνας θ´, (73) Θεόφιλος ἔτη ιβ´ μῆνας γ´. [ιβ´] (74) Θεοδώρα ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ Μιχαὴλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη (κ´ ?), (75) (209b) Βασίλειος ὁ Μακεδὼν ἔτη ιθ´, (76) Λέων ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη κζ´, (77) Ἀλέξανδρος [ὁ ἀδελφὸς Λέοντος] ἔτος α´ μῆνα α´, (78) Κωνσταντῖνος, ὁ υἱὸς Λέοντος, μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ζωῆς ἔτη ζ´, (79) Ῥωμανὸς ὁ Ἀρμενιακὸς, ὁ πενθερὸς αὐτοῦ τοῦ Κωνσταντίνου, ἔτη [κ]ζ´, (80) Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς πορφυρογέννητος, αὐτοῦ τὸ β´, ἔτη ιε´, (81) Ῥωμανὸς ὁ υἱὸς Κωνσταντίνου ἔτη γ´ μῆνας δ´, (82) Βασίλειος καὶ Κωνσταντῖνος οἱ υἱοὶ Ῥωμανοῦ μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν Θεοφανοῦς, μῆνας ´, (83) Νικηφόρος Καππάδοξ ὁ Φωκᾶς ὁ εὐσεβὴς καὶ φιλοδίκαιος, ἔτη ´ μῆνας δ´, (84) Ἴω. ὁ Τζιμισκῆς ἔτη γ´, (85) Βασίλειος ὁ υἱὸς Ῥωμανοῦ τοῦ ποιήσαντος τὰ ἰσοκοδ[ίκια] καὶ τὴν 1285 μεγάλην νεαράν, ἐβασίλευσε τὸ β´, ἔτη νγ´, (86) Κωνσταντῖνος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἔτη γ´, (87) Ῥωμανὸς ὁ Ἀργυρὸς ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ τῶν Βλαχερνῶν πνιγείς, ἔτη [ε´], (87) Μιχαὴλ ὁ Παφλαγῶν διὰ συνεργείας Ἰωάννου ἀδελφοῦ αὐτοῦ ὀρφανοτρόφου, ἔτη ζ´ μῆνας γ´, (89) Μιχαὴλ ὁ ἀπὸ Καισαρείας, ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ ὁ Καλαφάτος, ὁ τυφλωθεὶς ἐν τῷ Σίγματι παρὰ Νικολάου ἐπάρχου τοῦ καὶ παρακοιμωμένου καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχόντων, μῆνας θ´, (90) Κωνσταντῖνος ὁ Μονομάχος 920 ἔτη ιβ´ μῆνας ´, (91) Μιχαὴλ ὁ ἀπὸ Βασιλ[είου] ἔτος α´, (92) Θεοδώρα ἡ Πορφυρογέννητος, ἔτη β´. (93) Ἰσαάκιος ὁ Κομνηνὸς ἔτη γ´, καὶ νοσήσας ἀπεκάρη προβαλλόμενος βασιλέα Κωνσταντῖνον τὸν Δοῦκα, αὐτὸς δὲ ἐμονάχησεν ἐν τοῖς Στουδίου. (94) Κωνσταντῖνος ὁ Δοῦκας ἔτη η´ μῆνας γ´, καὶ τελευτῶν κατέλιπε βασιλεύειν μετὰ φρικτῶν ὄρκων καὶ ἰδιοχείρων συνόδου τε καὶ τῆς συγκλήτου τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τοὺς παῖδας. (95) Εὐδοκία ἡ τοῦ Δουκὸς ἐβασίλευσε μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς ἔτη γ´, καὶ ἔλαβεν ἄνδρα τὸν Διογένην ἀναγορευάσα τοῦτον βασιλέα· (96) καὶ ἐκράτησεν ἀπὸ Ἰανουαρίου μηνὸς ἔτους φο´ ὁ αὐτὸς Ῥωμανὸς ὁ Διογένης ἐβασίλευσε χρόνους γ´ στρατεύσας δὲ κατὰ Περσῶν διαφόρως, ἐν τῇ γ´ αὐτοῦ ἐκστρατεία ἐκρατήθη αἰχμάλωτος παρὰ τοῦ Σουλτάνου τῶν Τούρκων. (97) Τοῦτο δὲ μαθοῦσα Εὐδοκία ἡ δέσποινα γράφει πρὸς τὰ θέματα καὶ τὰ κάστρα τοῦ μὴ δέξασθαι αὐτὸν, εἰ διασωθεῖη ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, ἀλλ’ ἐξουθενεῖν αὐτὸν καὶ ἀποβδελύττεσθαι. (98) Καὶ αὐθις ἀπεκατεστάθη Μιχαὴλ ὁ Δοῦκας ἅμα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Εὐδοκία, (99) ἦν καὶ καταβιβάσας τοῦ παλατίου ἀπέκειρε μοναχὴν, μοναρχήσας αὐτὸς καταλειφθεὶς. Καὶ κρατήσας χρόνους ι´ καταβιβάζεται παρὰ Νικηφόρου τοῦ Βοτονιαίου, ὃς καὶ ἐκράτησε χρόνους γ´, καὶ κατεβιβάσθη παρὰ τοῦ κυρίου Ἀλεξίου, (100) ὃς καὶ ἐβασίλευσε κατὰ τὴν β´ τοῦ Ἀπριλλίου μηνὸς ἰνδ. δ´ τοῦ φπθ´ ἔτους, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη λζ´ μῆνας ε´. (101) Ἴω. ὁ Πορφυρογέννητος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσε μηνὶ Αὐγούστῳ, ἰνδ. ια´ ἔτους χκ´, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη κε´. [Ἔστι] δ[ε] καὶ [τοῦτο περὶ τῶν βασιλέων τῶν Ῥωμ.] γεγραμμένον· Ρομαία Ῥωμανὸς Νικητοῦ Νικηφόρος ἰωμένη Ἴω. Τζιμισκῆς [β]λάπτουσα Βασίλειος κόσμον· Κωνσταντῖνος ῥόπαλον, Ῥωμανὸς μικρὸν Μιχαὴλ μικρὸν Μιχαὴλ κόσμου Κωνσταντῖνος... λύτρα [Μιχαὴλ...] φέρεις. Ἀπὸ τοῦ κυρίου Ἀλεξίου 921 Κομνηνοῦ γ´ εἰσὶν ἕτεραι βασιλεῖαι, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἀποκεκρυμμένος τυγχάνει· τελευταῖον, ὡς τὸ ἱστορικόν φησιν, ἀπὸ τῶν ὧδε μέχρι τῆς συντελείας διὰ ἡ λέγοντ[αι]· εἰ[σὶν] αἱ τῶν μελλόντων βασιλεῖαι, [αἱ] τοῦ Ἀντιχρίστου, ἕτερος ἱστορικὸς φησιν· [καὶ] ὁμοῦ τὸ [τῶν βασιλέων] ρα... · ἔλαβα ...ρρ·ει νοεμβρίου [ἔτει] λθ´ νώκαρα τὸν πολέμιον ἐπὶ ἔτος χξά· νοεμβρίῳ ι[γ] ἡμέρα Παρασκευῆς [13 Nov. 1153, Veneris die].

